

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił M. P. (1) prawa do odsetek od dnia 8 marca 2013 roku do dnia 28 lutego 2015 roku.

Decyzja została wydana na podstawie art.118 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2105.748).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż jako datę ostatniej okoliczności przyjął dzień wpływu potwierdzenia okresów ubezpieczenia z I Oddziału ZUS w Ł. 3 marca 2015 roku. Decyzja o przyznaniu renty rodzinnej została wydana w dniu 10 marca 2015 roku, w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła M. P. (1). Wniosła o zmianę decyzji i przyznanie prawa do odsetek za okres od 8 marca 2013 roku do 28 lutego 2015 roku.

W uzasadnieniu odwołania wskazała, iż 7 marca 2013 roku dokonała wpłaty kwoty 1.052 zł na poczet zaległych składek na ubezpieczenie społeczne zmarłego za listopad i grudzień 2010 roku. Wpłacona kwota spowodowała przesunięcie daty ustania ostatniego ubezpieczenia. Po dokonaniu tej wpłaty spełniła warunki do uzyskania renty rodzinnej. 8 marca 2013 roku złożyła ponownie wniosek o rentę rodzinną dla małoletnich dzieci. Po rozpoznaniu wniosku Zakład decyzją z dnia 2 lipca 2013 roku odmówił przyznania prawa do renty rodzinnej. Po rozpoznaniu odwołania Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 24 grudnia 2014 roku zmienił decyzję i przyznał prawo do renty rodzinnej od dnia 8 marca 2013 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 lipca 2012 roku M. P. (1) złożyła wniosek o rentę rodzinną dla małoletnich G. P. i A. P. po zmarłym K. P.. (wniosek – k.1 akt ZUS)

Decyzją z dnia 23 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił przyznania renty rodzinnej ponieważ śmierć K. P. nastąpiła w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ostatniego ubezpieczenia. Do stażu pracy Zakład nie uwzględnił m. in. okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 kwietnia 2010 roku do 16 czerwca 2012 roku ponieważ za ten okres zmarły zalegał z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne. (decyzja – k.81 akt ZUS)

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2013 roku w sprawie VIIIU 4580/12 Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie M. P. (1) od powyższej decyzji. Wyrok jest prawomocny od dnia 28 lutego 2013 roku (odpis wyroku – k.91 akt ZUS)

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi w sprawie II Ns 2000/12 stwierdził, że spadek po K. P. na podstawie ustawy nabył A. P. w całości z dobrodziejstwem inwentarza. (odpis postanowienia – k.3 akt ZUS, II plik)

8 marca 2013 roku M. P. (1) złożyła kolejny wniosek o rentę rodzinną dla małoletnich G. P. i A. P. po zmarłym K. P.. (wniosek – k.1 akt ZUS, IV plik)

7 marca 2013 roku zaległe składki na ubezpieczenie społeczne za K. P. za listopada i grudzień 2010 roku wraz z odsetkami zostały uiszczone przez przedstawicielkę ustawową małoletniego A. P.. (potwierdzenie wpłaty – k.6-9 akt ZUS, IV plik)

12 marca 2013 roku Zakład poinformował ubezpieczoną, iż termin wydania decyzji w sprawie renty będzie przesunięty z uwagi na oczekiwanie na zwrot akt z Sądu. (pismo – k.4 akt ZUS, IV plik)

W poświadczeniu ubezpieczenia dla celów świadczeń emerytalno-rentowych z dnia 26 marca 2013 roku Zakład nie uwzględnił zapłaconych przez ubezpieczoną składek za listopada i grudzień 2010 roku z uwagi na toczące się postępowanie w zakresie wydania decyzji przenoszącej odpowiedzialność na spadkobierców. (poświadczenie – k.12, pismo – k.15 akt ZUS, IV plik)

Decyzją z dnia 2 lipca 2013 roku Zakład odmówił A. P. i G. P. prawa do renty rodzinnej po zmarłym K. P.. W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, że śmierć K. P. nastąpiła w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Zakład wyjaśnił, iż wpłaty dokonane 7 marca 2013 roku nie zostały zaliczone, bowiem trwa postępowanie wyjaśniające. (decyzja – k.34 akt ZUS, IV plik)

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła M. P. (1).

Wyrokiem z dnia 24 grudnia 2014 roku w sprawie VIIIU 4728/13 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał małoletnim G. P. i A. P. prawo do renty rodzinnej od dnia 8 marca 2013 roku. Wyrok jest prawomocny od dnia 3 lutego 2015 roku. (wyrok – k.60 akt VIIIU 4728/13)

Po otrzymaniu odpisu wyroku Zakład prowadził postępowanie dotyczące potwierdzenia okresów ubezpieczenia K. P. oraz wysokości wynagrodzeń. Ostatnie poświadczenie wpłynęło do Zakładu w dniu 3 marca 2015 roku. (poświadczenia – k.51, k.56, k.58, k.61, k.73, k.77 akt ZUS, IV plik)

W dniu 10 marca 2015 roku Zakład wydał decyzję o przyznaniu renty rodzinnej małoletnim G. P. i A. P. od 8 marca 2013 roku. (decyzja – k.84 akt ZUS, IV plik)

W dniu 15 maja 2015 roku M. P. (1) złożyła wniosek o przyznanie odsetek od renty rodzinnej za okres od 8 marca 2013 roku do 28 lutego 2015 roku. (wniosek – k.86 akt ZUS, IV plik)

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2014 roku Zakład stwierdził, że małoletni A. P. jako spadkobierca odpowiada za zobowiązania zmarłego K. P. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w wysokości 215.150,15 zł. (decyzja – plik III akt ZUS)

6 października 2014 roku M. P. (1) został poinformowana, że wpłaty dokonane 7 marca 2013 roku zostały rozliczone w całości na fundusz ubezpieczeń społecznych za listopad i za 21 dni grudnia 2010 roku. (pismo – akta ZUS, III plik)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art.118 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2015.748 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Natomiast zgodnie z treścią art.118 ust.1a ww. ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż M. P. (1), przedstawicielka ustawowa małoletnich Grabieli P. i A. P., uiściła w dniu 7 marca 2013 roku zaległe składki na ubezpieczenia społeczne za listopad i grudzień 2010 roku z tytułu prowadzonej przez zmarłego K. P. działalności gospodarczej. W tym dniu było prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po K. P. przez małoletniego A. P. w całości z dobrodziejstwem inwentarza. Po opłaceniu składek nastąpiła zmiana okresu podlegania przez K. P. ubezpieczeniom społecznym i tym samym zgon K. P. nastąpił w okresie wskazanym w art.57 ust.1 punkt 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach, w okresie 18 miesięcy przed ustaniem ubezpieczenia.

Organ rentowy odmawiając prawa do renty rodzinnej decyzją z dnia 2 lipca 2013 roku miał wiedzę o opłaceniu składek za listopad i grudzień 2010 roku oraz o nabyciu spadku przez A. P.. W toku postępowania administracyjnego organ rentowy wyjaśnił, iż do wydania decyzji w przedmiocie renty rodzinnej konieczne było przeniesienie odpowiedzialności za zaległe składki na spadkobierców, które nastąpiło decyzją z dnia 22 sierpnia 2014 roku.

Z treścią art.100§1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. 2015.613 ze zm.), który stosuje się do należności z tytułu składek na podstawie art.31 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2015.121 ze zm.) organ podatkowy orzeka w jednej decyzji o zakresie odpowiedzialności lub uprawnień poszczególnych spadkobierców na podstawie decyzji ostatecznych wydanych wobec spadkodawcy oraz jego zobowiązań wynikających z prawidłowych deklaracji. Decyzja wydana na podstawie art.100§1 Ordynacji podatkowej ma charakter deklaratoryjny i tym samym spadkobierca może skutecznie uiścić zobowiązania mimo braku decyzji, z której będzie wynikał zakres jego odpowiedzialności.

Małoletni A. P. miał podstawę od dobrowolnej zapłaty zobowiązania z tytułu składek, bez potrzeby oczekiwania na decyzję w przedmiocie odpowiedzialności spadkobiercy.

Organ rentowy powinien rozpoznać wniosek o rentę niezależnie do prowadzonego postępowania o przeniesienie odpowiedzialności.

Po opłaceniu składek na ubezpieczenia społeczne za listopad i grudzień 2010 roku przez przedstawicielkę ustawową małoletniego, które nastąpiło po stwierdzeniu nabycia spadku, Zakład powinien dokonać rozliczenia tych składek i wydać decyzję.

Prawo do renty rodzinnej po zmarłym K. P. powstało po spełnieniu wszystkich przesłanek określonych w art.65 ww. ustawy o emeryturach i rentach.

W toku postępowania o prawo do renty rodzinnej organ rentowy kwestionował jedynie okres ubezpieczenia K. P.. Udokumentowanie spornych okresów ubezpieczenia nastąpiło w dniu zapłacenia zaległych składek – 7 marca 2013 roku. Dokonanie wpłaty składki było ostatnią czynnością niezbędną do wyjaśnienia uprawnień małoletnich do renty rodzinnej.

Organ rentowy powinien zatem w terminie 30 dni (określonym w art.118 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach) wydać decyzję w przedmiocie prawa do renty rodzinnej. Organ rentowy, w przypadku uznania, że zainteresowany nie przedłożył dowodów niezbędnych do ustalenia wysokości świadczeń, miał możliwość przyznania świadczeń w kwocie zaliczkowej, zgodnie z treścią art.120 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich składając wniosek o rentę rodzinną w dniu 8 marca 2013 roku wykazała wszystkie przesłanki niezbędne do uzyskania świadczenia. Pomimo wykazania tych przesłanek organ rentowy wydał decyzję odmowną. Decyzja o przyznaniu świadczeń została wydana w dniu 10 marca 2015 roku, w wykonaniu wyroku z dnia 24 grudnia 2014 roku.

W ocenie Sądu przedstawione przez przedstawicielkę ustawową na etapie postępowania przed organem rentowym dowody były wystarczające do wydania decyzji i przyznania prawa do świadczenia.

Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy przedstawicielka ustawowa małoletnich wykazała wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Zgodnie z treścią art.85 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Decyzja powinna być wydana w terminie 30 dni, czyli do 7 kwietnia 2013 roku. Niewydanie decyzji w tym terminie skutkuje koniecznością wypłaty świadczeń wraz z odsetkami.

Nadto należy wskazać, iż brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art.118 ust.1a ww. ustawy o emeryturach i rentach nie pozbawia ubezpieczonej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. P. (2) prawo do odsetek od renty rodzinnej od dnia 8 kwietnia 2013 roku od dnia 28 lutego 2015 roku.

Na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie w zakresie żądania odsetek od 8 marca do 7 kwietnia 2013 roku, bowiem stosownie do treści art.118 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach organ rentowy ma 30 dni na wydanie decyzji od daty złożenia wniosku.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.

13 czerwca 2016 r.